

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 23 & 24) of this Test Booklet.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 23 व 24) पर दिए गए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

For instructions in Tibetan see Page 2 of this booklet. / तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer EITHER Part IV (Language I) OR Part V (Language II) in TIBETAN language, but NOT BOTH. 2. Candidates are required to answer Parts I, II, III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them. 3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately. 4. Use Blue/Black Ball Point Pen only for writing particulars on this page/marking responses in the Answer Sheet. 5. The CODE for this Language Booklet is C. Make sure that the CODE printed on Side-2 of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet. 6. This Test Booklet has two Parts, IV and V consisting of 60 Objective Type Questions, and each carries 1 mark : Part IV : Language I – (Tibetan) (Q. Nos. 91 – 120) Part V : Language II – (Tibetan) (Q. Nos. 121 – 150) 7. Part IV contains 30 questions for Language I and Part V contains 30 questions for Language II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. In case the language(s) you have opted for as Language I and/or Language II is a language other than Tibetan, please ask for a Supplement (Language) Test Booklet of C Code that language. The languages being answered must tally with the languages opted for in your Application Form. No change in languages is allowed. 8. Candidates are required to attempt questions in Language II (Part V) in a language other than the one chosen as Language I (Part IV) from the list of languages. 9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same. 10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.	1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं। 2. परीक्षार्थी भाग I, II, III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से। 3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं। 4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल नीले/काले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें। 5. इस भाषा पुस्तिका का कोड C है। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का कोड, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य प्रश्न पुस्तिका पर छपे कोड से मिलता है। अगर यह भिन्न हो तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ। 6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, तथा प्रत्येक 1 अंक का है : भाग IV : भाषा I – (तिब्बतन) (प्रश्न सं. 91 – 120) भाग V : भाषा II – (तिब्बतन) (प्रश्न सं. 121 – 150) 7. भाग IV में भाषा I के लिए 30 प्रश्न और भाग V में भाषा II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से सम्बन्धित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा I और/या भाषा II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है/हैं, तो कृपया C कोड वाली उस भाषा वाली परिशिष्ट (भाषा) परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए। भाषाओं का परिवर्तन अनुमत्य नहीं है। 8. परीक्षार्थी भाषा II (भाग V) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो। 9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें। 10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

Name of the Candidate (in Capital Letters) : _____

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Roll Number (अनुक्रमांक) : in figures (अंकों में) _____

: in words (शब्दों में) _____

Centre of Examination (in Capital Letters) : _____

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Candidate's Signature : _____ Invigilator's Signature : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____ निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent _____

ཇི་ཞོག་ཞོག་བྱ་ངོ་གངས་ 24 ཡོད།

MAK-23-I

ཕྱགས་དེབ་འུགས།

འཛིན་ལྟ་བུ་I

ཇི་ཞོག་། IVདང་V(བོད་སྐད་ཁ་སྐོང་ས།)

C

ཐུགས་སྒྲོལ་པ་དེ་སྒྲོལ་ལམ་སྟོན།

(དེ་མིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་གཤམ་གསལ།)

- १) ཇི་དེ་བ་འདི་ཁ་སྐོངས། རྒྱལ་ས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚན་བ་བཞི་བའི་སྐད་ཡིག་དང་པོ་འཕྲ། ཡང་ན། ཚན་བ་ལྔ་བའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་
 བ་ཡིན་བ་མ་གཏོགས། ཚན་བ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་མིན།
 २) རྒྱལ་ས་སྤྱོད་བར་ཚན་བ་དང་པོ། གཉིས་བ། གསུམ་བའི་ལན་གྱི་བྱི་བ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཡིན།
 ३) དེ་ཕྱིར་སྐད་དང་ཉིན་རྒྱུ་ཚན་བ་བཞི་བ་དང་། ལྔ་བ་རྒྱལ་ས་དེ་བ་ནང་གསལ་ཁ་སྐོངས། སྐད་ཡིག་གཞན་ཆང་མ་
 རོགས་སུ་ཡོད།
 ༤) ལྷག་ཆ་སྤྱོད་པོ་ཡི་འཕོལ་སྤྱུག་གིས་འབྲིས་དགོས།
 ༥) རྒྱལ་ས་ཤོག་(C)ལྗེ་ཡི་ཁོངས་གཏོགས་རྣམས་ཡིད་ལ་ངས་བར་བྱས་ནས་མདུན་ཤོག་གཉིས་བའི་དབར་བསྐྱེད་ཇི་བ་
 དངོས་དེ་ཁ་སྐོངས། སྐད་ཡིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གལ་ཏེ་གཅིག་མཚུངས་མེད་ན་ལས་སེང་ཡིག་ཆད་དོད་མ་
 བར་ཞུས་ཏེ་རང་གི་ཁ་སྐོངས་ཇི་བའི་དེ་བ་དེ་ལེན་དགོས།
 ༦) རྒྱལ་ས་དེ་བ་འདི་ལ་ཚན་བ་བཞི་བ་དང་ལྔ་བ་སོ་སོར་ཡོད། ཇི་སྤང་བྱུག་ཅུ་ཡོད་བར་ཇི་བ་མེར་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་དེ་ཡོད།
 ༧) སྐད་ཡིག་གི་ཚན་བ་བཞི་བར་ཇི་བ་ ༣༠ ཡོད་བ་དེ་སྐད་ཡིག་དང་པོའི་ཆེད་ཡིན། ཚན་བ་ལྔ་བ་ལ་ཇི་བ་ ༣༠ ཡོད་བ་དེ་
 སྐད་ཡིག་གཉིས་བའི་ཆེད་ཡིན། ཇི་མཛོད་དེ་བ་ཆུང་འདི་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་
 དང་པོ་དང་གཉིས་བ་གང་རུང་བདམས་བ་ཡིན་ན། དེ་རང་གིས་སྐད་ས་བའི་འགྲེངས་ཤོག་ལྟར་མེད་ན་ཡིག་རྒྱལ་ས་དོ་
 དམ་པར་ལས་སེང་སྟན་གསེང་ཞུ་དགོས།
 ༨) རྒྱལ་ས་སྤྱོད་བས་ཚན་བ་ལྔ་བ། སྐད་ཡིག་གཉིས་བ་ལས་གཞན་སྐད་ཡིག་དང་པོའི་ཚན་བ་བཞི་བ་ནས་འདེམས་དགོས།
 ༩) ཟོན་མི་ཆེད་ཤོག་བྱ་སྤོང་བ་གཞན་དུ་ཡོད།
 ༡༠) རང་གི་ཇི་བའི་ལན་རྣམས་OMRཇི་ལན་ཤོག་ལྗེའི་ནང་འབྲི་དགོས། འབྲི་བསུབ་ཆེད་དཀར་བསུབ་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག

ཡིག་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་མིང་བྲིས།

མིང་གཞུང་མང་གྲངས། (མང་གི་འཛིན་པ།) _____

མིང་གཞུང་མང་གུང་སྤྱི་ཡོད་པའི་གཞི་ཐོག་།

ཡིག་ཆེན་དུ་ཡིག་ཆ་དེ་གཏོང་ཡུལ་གྱི་ཁ་བྱང་།

བླུག་ས་ལྗོང་པའི་མཆོན་ཏྲག་ས། _____ རོ་དམ་པའི་མཆོན་ཏྲག་ས། _____

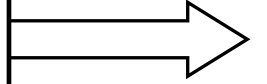
དབྱུང་ཡིག་སྐྱག་ས་དོ་དམ་པའི་དམ་ཕྱག་དང་མཆོད་རྟགས། _____

ཡིག་རྒྱུགས་བས་སྡེ་ཚན་བཞི་བ་ ༩༡-༡༢༠ གཞུགས་སྤྱོད་
བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཕོ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས།

Candidates should answer questions
from the following Part – IV

(Question no. 91-120) only if they have
opted for **Tibetan** as Language-I.

ཚན་པ། བཞི་པ། PART-IV
སྐད་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི། (LANGUAGE-I)
TIBETAN

ལམ་སྟོན། གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་ཡོད་ཅི་བ་(91-99)ལ་འོས་བཤི་ལན་འདོམས།

༡༡། །འཛིག་རྟེན་གྱི་གཏམ་དཔེར། ཁོངས་སྟེག་ཆེན་རང་མགོ་རང་གིས་བརྒྱུ་ཟེར་བ་མཛོན་རྟགས་ཀྱི་ཆེད་(NCERT)ཀྱི་གར་
 རྒྱལ་ཡོངས། ཆེས་མཐོའི་ཤེས་ཡོན། ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཁང་གི་གཞི་རིམ་སློབ་གྲུའི་སྟོན་པ་ཆོག་མཆོད་ནས་སྟོན་པའི་བྱིས་པའི་སྐྱེད་
 དེབ་ནང་། རྒྱ་གར་ཆར་ཆུ་ཆེ་བའི་དུས་ཞིང་ཆུ་རྒྱས་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་དང་འབྲེས་སྐབས་རྒྱ་མཚོའི་རུ་སྐལ་ཞིག་ཞིང་ཆུར་བྱེད་སྟེ་
 ཞིང་གི་དཀྱིལ་དུ་སྐྱེས་པ། ཉམས་ཞིག་ཆར་ཆུ་ཆད་ནས་མཁའ་སྟོང་སངས་ཀྱིས་ཉི་མའི་ཆ་འོད་ཆེ་བས་ཞིང་ཆུ་རྒྱུ་མེད་པས་
 རྒྱ་མཚོའི་རུ་སྐལ་འགོ་མ་ཤེས་པར་ཞིང་ཐང་དུ་ལུས་པ་ཉི་མའི་ཀྱི་ཉིས་ཀྱི་སྟོང་པོའི་ཡོག་དུ་སྟོང་དུས་མཐོང་། སོ་རོག་གིས་རུ་སྐལ་ལ་
 རོགས་བྱ་འདོད་ཀྱིས་རུ་སྐལ་ལ་གང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིས་པར། རུ་སྐལ་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ནང་རྒྱལ་གྱི་ཆོད་དེ་ཡོད་སྐབས་
 ཆར་ལྷགས་ཆེ་བས་ཏ་མ་གོ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་དང་ཞིང་ཆུ་འབྲེས་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་མཚོ་ཐང་དུ་ལུས། ད་ལྟ་ཞིང་ཆུ་རྒྱུ་མེད་པས་འགོ་མ་
 ཤེས་པའི་རྒྱ་འགྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་ཅེས་སྟེ། སོ་རོག་གིས་ཁྱེད་སྟོང་འགྱོད་པ་བྱེད་ངས་ཁྱེད་རྒྱ་མཚོར་སྐྱེལ་ཆོག་ཟེར་ནས། སོ་རོག་
 གཞན་ཞིག་དང་གོགས་ཀྱིས་སིང་རྒྱག་མཐའ་གཉིས་ནས་སོ་རོགས་ཀྱིས་མཆུས་བཟུང་། དཔྱུག་པ་དཀྱིལ་ནས་རུ་སྐལ་ལ་བཟུང་དུ་
 བཅུགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་འཕྲུང་འགོ་བ་ཞིང་བ་ཆོས་མཐོང་ནས་སོ་རོག་གི་རིག་པ་ལ་ལྟོས་དང་ཞེས་སྐད་བརྒྱབ་པ་རུ་སྐལ་ཀྱིས་ཐོས་པས།
 རུ་སྐལ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རིག་པ་ངས་བྱས་སོ་ཟེར་རྒྱུར་ཁ་འདད་ས་པས། རུ་སྐལ་ས་ལ་ལྟང་ནས་ཤི་བཤོ།

91. NCERTཟེར་བ་དེ་བོད་སྐད་སྟོན་པ་གང་ཟེར་དགོས་སམ།

- (1) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཁང་ཞེས་ཟེར་དགོས།
- (2) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྐྱེད་པ་འཛིན་གྱི་ལྷན་ཁང་ཟེར་དགོས།
- (3) རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཉམས་ཞིབ་ལྷན་སྐྱེད་པ་ཟེར་དགོས།
- (4) རྒྱལ་ཡོངས་ཆེས་མཐོའི་ཤེས་ཡོན་ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཁང་ཞེས་ཟེར་དགོས།

92. རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སྟོན་པ་དཔེར་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་གི་ཡོད་དམ།

- (1) UGCཁྱེད་ཁོངས་སྟེག་གྲུའི་སྟོན་པ་ཆོག་མཆོད་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་གི་རེད།
- (2) NCERTཁྱེད་ཁོངས་སྟེག་གྲུའི་སྟོན་པ་ཆོག་མཆོད་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་གི་རེད།
- (3) NTAཁྱེད་ཁོངས་སྟེག་གྲུའི་སྟོན་པ་ཆོག་མཆོད་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་གི་རེད།
- (4) NNSICཁྱེད་ཁོངས་སྟེག་གྲུའི་སྟོན་པ་ཆོག་མཆོད་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་གི་རེད།

93. རྒྱ་གར་ནང་ཞིང་ཚུ་ག་དུས་རྒྱ་ས་འགོ་ཡི་ཡོད་དམ།

- (1) རྒྱ་གར་ཆ་བ་ཆེ་བའི་དུས་སུ་ཞིང་ཚུ་རྒྱ་ས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) རྒྱ་གར་གང་ངར་ཆེ་བའི་དུས་སུ་ཞིང་ཚུ་རྒྱ་ས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) རྒྱ་གར་རྒྱང་འཇུག་ཆེ་བའི་དུས་སུ་ཞིང་ཚུ་རྒྱ་ས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) རྒྱ་གར་ཆར་ཚུ་ཆེ་བའི་དུས་སུ་ཞིང་ཚུ་རྒྱ་ས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

94. རུས་སྤལ་དེ་གང་ནས་ཞིང་ཚུའི་ནང་སླེབས་པ་སམ།

- (1) རུས་སྤལ་དེ་སྐྱམས་ས་ནས་ཞིང་ཚུའི་ནང་སླེབས་པ་རེད།
- (2) རུས་སྤལ་དེ་རྒྱ་གར་ཚུ་ནས་ཞིང་ཚུའི་ནང་སླེབས་པ་རེད།
- (3) རུས་སྤལ་དེ་རྒྱ་མཆོའི་ནས་ཞིང་ཚུའི་ནང་སླེབས་པ་རེད།
- (4) རུས་སྤལ་དེ་གངས་ཚུ་ནས་ཞིང་ཚུའི་ནང་སླེབས་པ་རེད།

95. ཆར་ཚུ་ཆད་ནས་མཁའ་ཕྱོ་སངས་ཀྱིས་ཉི་མའི་ཆ་དོད་ཆེ་བའི་སྐབས་རུས་སྤལ་དེ་གང་བྱས་སམ།

- (1) དེ་སྐབས་རྒྱང་འཇུག་ཆེ་བས་རྒྱ་མཆོའི་རུས་སྤལ་འགོ་མ་ཤེས་པར་ཞིང་ཐང་དུ་ལུས་པ་རེད།
- (2) དེ་སྐབས་ཚུ་མེད་པས་རྒྱ་མཆོའི་རུས་སྤལ་འགོ་མ་ཤེས་པར་ཞིང་ཐང་དུ་ལུས་པ་རེད།
- (3) དེ་སྐབས་གང་ངར་ཆེ་བས་རྒྱ་མཆོའི་རུས་སྤལ་འགོ་མ་ཤེས་པར་ཞིང་ཐང་དུ་ལུས་པ་རེད།
- (4) དེ་སྐབས་ས་སྐྱམས་པས་རྒྱ་མཆོའི་རུས་སྤལ་འགོ་མ་ཤེས་པར་ཞིང་ཐང་དུ་ལུས་པ་རེད།

96. རུས་སྤལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་སུས་མཐོང་ངམ།

- (1) རུས་སྤལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་ཕུག་རོན་གིས་མཐོང་བ་རེད།
- (2) རུས་སྤལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་ཕོ་རོག་གིས་མཐོང་བ་རེད།
- (3) རུས་སྤལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་བྱ་ཁྲོད་ཀྱིས་མཐོང་བ་རེད།
- (4) རུས་སྤལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་བྱ་རོག་གིས་མཐོང་བ་རེད།

97. ཕོ་རོག་གིས་རུས་སྤལ་ལ་རོགས་པ་རྒྱུ་ལྟར་བྱས་སམ།

- (1) བྱ་རོག་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུག་པའི་མཐའ་གཉིས་ནས་སྟེག་སྟེ་དཀྱིལ་དུ་རུས་སྤལ་ཟེན་དུ་བཅུག་རྒྱ་མཆོར་འཕྱར།
- (2) ཕུག་རོན་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུག་པའི་མཐའ་གཉིས་ནས་སྟེག་སྟེ་དཀྱིལ་དུ་རུས་སྤལ་ཟེན་དུ་བཅུག་རྒྱ་མཆོར་འཕྱར།
- (3) འང་ཁུ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུག་པའི་མཐའ་གཉིས་ནས་སྟེག་སྟེ་དཀྱིལ་དུ་རུས་སྤལ་ཟེན་དུ་བཅུག་རྒྱ་མཆོར་འཕྱར།
- (4) ཕོ་རོག་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུག་པའི་མཐའ་གཉིས་ནས་སྟེག་སྟེ་དཀྱིལ་དུ་རུས་སྤལ་ཟེན་དུ་བཅུག་རྒྱ་མཆོར་འཕྱར།

98. རུས་སྤལ་རི་ལྟར་ས་ལ་ལྷུང་བ་ལ།

- (1) རུས་སྤལ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བས་ས་ལ་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) རུས་སྤལ་རུས་པ་ཚུང་བས་ས་ལ་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) རུས་སྤལ་འཛིགས་སྒྲག་ཆེ་བས་ས་ལ་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) རུས་སྤལ་ཁེངས་བྲེག་ཆེ་བས་ས་ལ་ལྷུང་བ་རེད།

99. རོ་རོག་གིས་རུས་སྤལ་གནས་གང་དུ་སྐྱེལ་ཆོག་ཅེས་ཟེར་ཡོད།

- (1) ཚུ་རྩིང་དུ་སྐྱེལ་ཆོག་ཅེས་ཟེར་ཡོད།
- (2) རྒྱ་མཚོ་དུ་སྐྱེལ་ཆོག་ཅེས་ཟེར་ཡོད།
- (3) ཚུ་ཡུར་དུ་སྐྱེལ་ཆོག་ཅེས་ཟེར་ཡོད།
- (4) ཁྲོམ་པ་དུ་སྐྱེལ་ཆོག་ཅེས་ཟེར་ཡོད།

གཤམ་གསལ་སྒྲན་ངག་ཆོགས་བཅད་ཤི་བ་ལས་ལན་འོས་པ་དེ་འདོམས་དགོས།

|དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་གྱུར་ན།

|རོར་བུ་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་མཆོད་ན།

|དམ་པ་སྒྲིག་པ་ཚུང་ཡང་སྤོང་།

|ཞོ་ལ་རྩལ་ཐན་འབྱར་བ་སེལ།

|གསོན་ཆེ་སྒྲན་གྲགས་དགའ་བའི་རྒྱ།

|དེ་གཉིས་མེད་པའི་ནོར་ཅམ་གྱིས།

|དོན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་སྦྱིད་འཛོལ།

|ཡུལ་ཕྱོགས་དགེ་ཞེས་མཁས་རྣམས་སྒྲོགས།

|དམན་རྣམས་ཆེན་པོ་འང་དེ་ལྟར་མིན།

|ཆང་ལ་པཔས་ཀྱང་ལྷག་པར་འདེབས།

|འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་བསོད་ནམས་དགའ།

|མཁས་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་མི་རུས།

100. སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ན་པན་ཐོགས་གང་ཡོད་དམ།

- (1) ཆོག་བསྐྱེལ་དང་བདེ་སྦྱིད་འཛོལ་པར་བྱེད།
- (2) གཞན་པན་དང་བྱམས་པ་འཛོལ་པར་བྱེད།
- (3) དངོས་གྲུབ་དང་དཔལ་འབྱོར་འཛོལ་པར་བྱེད།
- (4) དོན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་སྦྱིད་འཛོལ་པར་བྱེད།

101. རོར་བྱ་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་མཆོད་ན་གང་ཡོད་དམ།

- (1) རོར་བྱ་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་མཆོད་ན་ཡུལ་དུ་ལོ་ཉླག་བཟང་པོ་སྤྲིས་པ་ཡིན།
- (2) རོར་བྱ་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་མཆོད་ན་ཡུལ་དུ་དགེ་བ་འབྱུང་བ་བཤད།
- (3) རོར་བྱ་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་མཆོད་ན་མི་དགེ་ལས་ནུམས་བརྗོག་པར་བྱེད།
- (4) རོར་བྱ་རྒྱལ་མཆན་ཅེར་མཆོད་ན་བར་ཆད་བརྗོག་པར་བྱེད།

102. སྤྱི་བོ་དམན་པས་སྤྲིག་པ་ཆུང་ཡང་སྤོང་ན་སྤྱི་བོ་དམན་པས་གང་བྱེད་དམ།

- (1) སྤྱི་བོ་དམན་པས་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་དེ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན།
- (2) སྤྱི་བོ་དམན་པས་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲིག་པར་མི་འཛིན་པ་བྱེད།
- (3) སྤྱི་བོ་དམན་པས་ཀྱང་དགེ་བ་སྦྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན།
- (4) སྤྱི་བོ་དམན་པས་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་འང་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན།

103. ཞོ་ལ་གང་འབྱར་བ་སེལ་བར་བྱེད་དམ།

- (1) ཞོ་ལ་ཐལ་བ་འབྱར་བ་སེལ།
- (2) ཞོ་ལ་རྩལ་ཐུན་འབྱར་བ་སེལ།
- (3) ཞོ་ལ་གང་ཉླགས་འབྱར་བ་སེལ།
- (4) ཞོ་ལ་ལྷ་སེར་འབྱར་བ་སེལ།

104. ཆང་ལ་གང་ལྷག་པར་འདེབས་པར་བྱེད་དམ།

- (1) ཆང་ལ་ཆང་ཅི་ལྷག་པར་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
- (2) ཆང་ལ་སྤྲོན་ལྷག་པར་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
- (3) ཆང་ལ་མེ་ཉླག་ལྷག་པར་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
- (4) ཆང་ལ་པཔས་ལྷག་པར་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

105. མ་ཞི་སྤོན་ལ་གང་འབྱུང་བར་འདོད་དམ།

- (1) སྤྲོན་གྲགས་དགའ་བར་འདོད་པ་ཡིན།
- (2) དཔལ་འབྱོར་དགའ་བར་འདོད་པ་ཡིན།
- (3) མ་སྤྲོན་ལམ་འད་དགའ་བར་འདོད་པ་ཡིན།
- (4) སྤྲོན་གྲགས་དགའ་བར་འདོད་པ་ཡིན།

གཤམ་གསལ་འཕྲིད་ཐབས་ཀྱི་བརྒྱམས་ལས་འོས་བཤི་ལན་རེ་མཐོང་འདེམས་དགོས།

106. བརྒྱུད་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་དང་། སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོག་ལས་གཞན་པ་སྤྲད་ཡིག་ཡོངས་དང་། ཉེ་བའི་བསམ་སྒྲུབ་.....།

- (1) འགྲོ་སྤང་ཉེ་བར་སྤེལས་པ། (Bottom-up approach)
- (2) སྒྲིབ་བརྒྱུད་པ། (Electric approach)
- (3) རྗེས་སུ་དབག་ཏེ་གཏུགས་པ། (Deductive approach)
- (4) ཉེ་བའི་གྲོ་སྤང་ཉེ་བར་སྤེལས་པ། (Top-down approach)

107. དགོ་ཞན་ནས་ཡིག་ཆ་དེ་གི་ལམ་ནས་སྒྲོབ་མ་སྒྲོ་བ་འོས་འཛིན་གནང་སྤངས་ནི།

- (1) བྱང་ཆ་ཆེ་བའི་ཡིག་ཆ་དེ། (Proficiency test)
- (2) བྱུང་འབྲས་ཆེ་བའི་ཡིག་ཆ་དེ། (Achievement test)
- (3) འཛོན་ཐང་གི་ཡིག་ཆ་དེ། (Aptitude test)
- (4) བཟླ་དབྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ། (Diagnostic test)

108. འེང་ནགས་ཀྱི་དེབ། (Junglebook)ནང་གི་མོག་ལི་(Mogli)འེང་ནགས་སུ་ཁེར་རྒྱུང་བསྐྱད་པས་མི་དང་ཐུག་

སྐབས་ཀྱི་སྤྲད་མི་འེས་པའི་སྒྲིབ་ཡོད། གཤམ་ཀྱི་འོས་འཛིན་གྱིས་ཁོ་ཡི་སྤྲད་ཡིག་ཡང་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ་བཤ།

- (1) ཐུ་གུ་ལ་སྒྲེ་ཅམ་ནས་དགའ་ངལ་བྱུང་ཡོད།
- (2) ཁོ་སྤྲད་ཡིག་འོད་ཐུབ་པའི་ནང་དུ་སྒྲེས་མེད།
- (3) ཁོ་མི་སྤྲད་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲད་ལ་དགའ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
- (4) ཐུ་གུ་འེད་དུས་ནས་སྤྲད་ཡིག་གི་ཁོར་ཡུག་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པ་རེད།

109. བཟླ་དབྱེད་དོ་མ་ཐེར་བ་དེ་.....།

- (1) སྒྲོབ་བྱའི་སྤྲད་ཡིག་གི་ལྟ་བ། (Policy of School language)
- (2) སྒྲོབ་བྱའི་སྤྲད་ཡིག་གི་ལམ་སྟོན། (Instruction language of school)
- (3) འེས་ཡོན་གྱི་སྤྲད་ཡིག་ (Academic language)
- (4) སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲད་ཡིག་འགྲོ་ལུགས་ (Social rules of language)

110. ལུ་གུ་གང་ཞིག་སློབ་མ་ལུང་འབྲེལ་དང་། སྡེ་ཚན་རུ་ཁག་ནང་འཛུལ་ཞུགས་གང་ལུབ་བྱས་ཀྱང་འབྲི་རྒྱལ་ས་ཐོག་མང་ཡག་པོ་
མི་ལོན་པར་བྱེད་རང་དགོ་ཀྱན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སློབ་མར་རོགས་བྱ་དགོས་པ་ནི།

- (1) ལུ་གུ་འེ་པ་མར་ཁོ་ཡི་གོ་འབྲི་རྒྱུ་དོ་སྣང་མེད་པ་འབྲེལ་བ་ཤད་བརྒྱབ་དགོས།
- (2) བ་མ་ལ་ཁོ་པ་ལ་ཤེས་ཡོན་ཐོག་རོགས་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བྱེད་དགོས།
- (3) ཁོ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཆེད་ལུ་མ་ལུང་དེ་རང་སྦྱོང་སྦྱད་དགོས།
- (4) ཁོ་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་འབྲེལ་བ་ཏུགས་བྱས་པར་བསྟོད་བསྐྱེད་གཏོང་དགོས།

111. གཤམ་གསལ་གཅིག་སྡོན་འགྲོའི་སྟན་ངག་གི་ཞིབ་འཇུག་མ་རེད།

- (1) ཚིག་ (Vocabulary)
- (2) སྟན་ངག་གི་བརྗོད་ཚིག་ (Poetic devices)
- (3) སྟན་ངག་གི་བརྗོད་གཞི། (Theme of poem)
- (4) བད་སྟོད། (Grammar)

112. མ་སྐད་ཡར་རྒྱས་དང་། བརྗོད་པ་བདེ་པོ་ཡོང་བར་བཞག་པའི་ཐབས་ལམ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) བད་སྟོད་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལམ། (Grammar Translation Method)
- (2) སྐད་མང་ཐབས་ལམ། (Bilingual Method)
- (3) སྐད་ཉན་པའི་ཐབས་ལམ། (Audio-lingual Method)
- (4) ཐད་ཀར་ཐབས། (Direct Method)

113. གཤམ་གསལ་དེ་རྩ་མཐུང་ཐོག་མ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མ་ལུབ་བྱས་པ་རེད།

- (1) དེས་ཡི་གོ་མང་གི། ཡང་ན། ཤོག་ཐོག་ཚིག་འབྲི་པར་ཐེ་ཚོམ་བྱེད།
- (2) དེས་ཅུལ་རིག་སྤྱི་དང་། དབྱེད་སྒོམ་ལ་བྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི་རེད།
- (3) དེས་དག་ཆ་སྦྱོར་དང་ལག་གིས་ལ་སོགས་ལ་དཀའ་ངལ་སྦྱད་ཀྱི་རེད།
- (4) དེས་སློབ་གིས་ཅུལ་དང་མཉམ་པར་བྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི་རེད།

114. དགོ་ཀན་ནས་སློབ་མའི་སློག་ཅལ་གྱི་གཞི་བཟོན་ལྟན་ལྟན་པར་རོགས་སྐྱོར་དགོས་པ་ནི་.....།

- (1) སློག་བཟང་པོའི་ཆད་གཞི་ངོས་འཛིན་གནང་བ།
- (2) སློག་སྤངས་འདྲ་མིན་ལག་བསྟར་བྱས་པ།
- (3) ཆོག་གསར་པའི་སློག་སྤངས་ལ་དོ་འཁུར་བྱེད་བཅུག་པ།
- (4) སློབ་མས་རང་ངོས་ཀྱིས་སློག་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ལམ་སྟོན་།

115. འཛིན་བྲ་གཉིས་པའི་དགོ་ལགས་ནས་སློབ་མས་ཆོག་ངོ་བཟོག་ཐོབ་པར་གཞི་འཛིན་གྱི་ཆོག་སློག་དེབ་ནང་ཡོད་པའི་ཆོག་ནི་.....།

- (1) ཆོག་རྟོག་གི་ཆོག་ (Content word)
- (2) དཀའ་བའི་ཆོག་ (Difficult word)
- (3) བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཆོག་ (Passive word)
- (4) མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཆོག་ (Sight word)

116. སྐད་ཡིག་ལས་ཆོག་མང་ཤེས་དགོས་པ་ནི་.....།

- (1) འཛིན་བྲ་གསར་པའི་སློབ་མར་དཀའ་རྟོག་རེད།
- (2) དེ་སྐད་ཡིག་སློབ་འཁུར་དང་། སྐྱོང་རྒྱར་མན་ཐོགས་ཡོད།
- (3) སྐད་ཡིག་གསར་པ་སྐྱོང་བར་གཞོན་སྐྱོན་ཡོང་གི་རེད།
- (4) སྐད་ཡིག་འཛིན་བྲ་དགོ་ཀན་ལ་ལས་འགན་འཕར་མ་རེད།

117. དགོ་ལགས་ནས་འཛིན་བྲ་བཞི་པའི་སློབ་མ་ལ་བརྗོད་པ་མུང་དུ་དེ་བསམ་སློབ་ལགས་པར་བཟང་ནས་བཟོག་དབྱེད་བྱེད་བཅུག་པ་ མ་ཟད་སློབ་མར་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་གྱང་སྐྱར་པར་ངེས་སྟོན་པ་དེ་དགོ་ལགས་ནས་ལག་ལེན་.....བྱེད་པ་ཡིན།

- (1) དོ་འཁུར་ཆེན་པོའི་སློན་སློག་པ། (Intensive reading)
- (2) ཅེད་རིགས་གི་སློན་སློག་པ། (Jigsaw reading)
- (3) སྡེ་ཆེན་བཅད་དེ་སློག་པ། (Partner reading)
- (4) རྒྱ་ཆེན་པོའི་སློན་སློག་པ། (Extensive reading)

118. སྐད་ཡིག་བོད་སྐད་བྱས་པའི་སློན་སྐད་ཡིག་གཤམ་པའི་འདོད་པ་ཁེངས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་པ་ལ་.....།

- (1) སྐད་ཡིག་སློབ་འཁྱིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན།(Situational language teaching method)
- (2) སྐད་ཡིག་གི་སྒྲ་གདངས་ཉན་པའི་ཐབས་ལམ།(Audio-lingual method)
- (3) སྐད་ཡིག་གཉིས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐབས་ལམ། (Bilingual method)
- (4) སྐད་ཡིག་གི་སྒྲ་གདངས་ངོས་འཛིན།(Structural approach)

119. སློན་འགྲོའི་སློན་ཆལ་གྱི་ལས་གཞིའི་གོ་དོན་ཆེད་.....།

- (1) ཆིག་གཞི་དཀའ་བ་དང་། ཆིག་གི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་བྱེད་བརྟག་པ།
- (2) སློབ་པ་མའི་སློབ་ཆན་ནང་བརྟག་པ་དང་། དེ་དག་ལ་སེམས་ལྷགས་སྤར་བ།
- (3) སློབ་དཔ་ནང་གི་བཟླ་སློབ་བཟླ་སློབ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་བརྟག་པ།
- (4) སློབ་པའི་སློན་ཆལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་

120. གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་དང་པོའི་དགོས་མཁའི་སྤྲེ་ཆན་ནི།

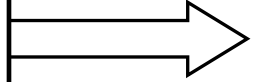
- (1) དབྱངས་སྒྲ་གདངས་-སྤྲ་གྲུ་ལོན་ཆུང་བའི་སྒྲ་གདངས་- ཆིག་གཉིས་ལྡན་- དོན་སྟོན་དོན་བསྟུས་- རང་གིས་སྤྲེ་ཆན།
- (2) དབྱངས་སྒྲ་གདངས་- རང་གིས་སྤྲེ་ཆན་-སྤྲ་གྲུ་ལོན་ཆུང་བའི་སྒྲ་གདངས་- ཆིག་གཉིས་ལྡན་- དོན་སྟོན་དོན་བསྟུས།
- (3) དབྱངས་སྒྲ་གདངས་- རང་གིས་སྤྲེ་ཆན་- ཆིག་གཉིས་ལྡན་- དོན་སྟོན་དོན་བསྟུས།
- (4) དབྱངས་སྒྲ་གདངས་(Cooing)སྤྲ་གྲུ་ལོན་ཆུང་བའི་སྒྲ་གདངས་(Babbling)རང་གིས་སྤྲེ་ཆན་
(Holophrasic stage) དོན་སྟོན་དོན་བསྟུས་(Telegraphic speech) ཆིག་གཉིས་ལྡན་(Two word stage)

ཡིག་རྒྱུགས་བས་སྡེ་ཚན་ལྔ་བ་ 121-150 གཤམ་སྤྱིད་
བདམས་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས།

Candidates should answer questions
from the following Part – V

(Question no. 121-150) only if they have
opted for **Tibetan** as Language-II.

ཚན་བ་ལྔ་པ། (PART-V)
སྐད་ཡིག་གཉིས་པ། (LANGUAGE-II)
TIBETAN

ལམ་སྟོན། གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་སྟོན་པ་དང་དེ་ཡོག་གི་བཀྲ་121-128 གཤམ་པའི་ལན་བདེས་ས།

༡༢༡། རི་བོང་ཞིག་ཚུ་འགམ་དུ་ཉལ་སྟོད་པའི་སྐབས་ཉེ་ཁྲིས་ཀྱི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞིག་ཚུ་ནང་ལྷུང་བའི་ཅལ་སྐྱ་ལ་ཁོ་སྐྱ་ག་སྟེ་བོས།
གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་འདུག་གམ་ཞེས་བྲིས་པར། ཅལ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར། སེམས་ཅན་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་ཁོ་ལྟར་བོས། དེ་བཞིན་ལ་སྟེས། ཅེ་སྐྱང། སྐྱང་གི། སྐྱག་གཟིག་དོམ་བྲེད་སོགས་ཀྱང་བྲི་བར་ལན་དེ་བཞིན་བཏབ་སྟེ་བོས།
མཐར་སེལ་དང་འཕྲད་པས་བྲི་ལན་བཏབ་སྟེ་ཅུང་ཟད་བོས། དེ་མཚམས་ནས་སེལ་རི་བོང་ལ་ཅལ་གང་དུ་ཡོད་ས་སྟོན་ཅིག་ཟེར། ས་
དེ་བསྟན་པས། ཚུའི་ནང་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཆག་པ་དེ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཆང་མ་ངོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་བཞིན་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་
བར་བཏགས་ཤིང་དཔྱད་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན།

121. རི་བོང་དེ་ཚུ་འགམ་དུ་གང་བྲེད་ནས་སྟོད་ཡོད་པ་རེད་དམ།

- (1) རི་བོང་དེ་ཚུ་འགམ་དུ་ཅིང་མོ་ཅི་ནས་སྟོད་ཡོད་པ་རེད།
- (2) རི་བོང་དེ་ཚུ་འགམ་དུ་གཉིད་ཁྲག་ནས་སྟོད་ཡོད་པ་རེད།
- (3) རི་བོང་དེ་ཚུ་འགམ་དུ་ཉལ་ནས་སྟོད་ཡོད་པ་རེད།
- (4) རི་བོང་དེ་ཚུ་འགམ་དུ་རྩ་བ་བཅོས་ནས་སྟོད་ཡོད་པ་རེད།

122. རི་བོང་ཚུ་འགམ་དུ་ཉལ་སྟོད་སྐབས་གང་བྱུང་བ་རེད་དམ།

- (1) སྐབས་ཉེ་ཁྲིས་ཀྱི་ཤིང་ནས་རི་བོང་གཞན་ཞིག་ཚུ་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (2) སྐབས་ཉེ་ཁྲིས་ཀྱི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞིག་ཚུ་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (3) སྐབས་ཉེ་ཁྲིས་ཀྱི་ཤིང་ནས་བྲེད་ཞིག་ཚུ་ནང་ལྷུང་བ་རེད།
- (4) སྐབས་ཉེ་ཁྲིས་ཀྱི་ཤིང་སྟོད་གི་ལོ་མ་ཞིག་ཚུ་ནང་ལྷུང་བ་རེད།

123. རི་བོང་ཚུ་འགམ་དུ་ཉལ་སྟོད་སྐབས་སྐྱ་གང་འདྲ་ཞིག་ཐོས་པ་ཡིན་ནམ།

- (1) ཅལ་སྐྱ་ཐེར་བའི་སྐྱ་ཞིག་ཐོས་པ་རེད།
- (2) རལ་སྐྱ་ཐེར་བའི་སྐྱ་ཞིག་ཐོས་པ་རེད།
- (3) ལལ་སྐྱ་ཐེར་བའི་སྐྱ་ཞིག་ཐོས་པ་རེད།
- (4) ཆལ་སྐྱ་ཐེར་བའི་སྐྱ་ཞིག་ཐོས་པ་རེད།

124. ཅལ་ཟེར་བའི་སྐྱ་དེ་རི་བོང་གིས་ཐོས་པ་དང་རི་བོང་གིས་གང་བྱས་སམ།

- (1) རི་བོང་འཛིགས་སྐྱག་མེད་པ་བཟུ་བྱ་བྱིན་པ་རེད།
- (2) རི་བོང་འཛིགས་སྐྱག་ཆེན་པོ་བྱང་ནས་མིག་རྩམ་པ་རེད།
- (3) རི་བོང་འཛིགས་སྐྱག་ཆེན་པོ་བྱང་ནས་སྐད་འོར་བ་རེད།
- (4) རི་བོང་འཛིགས་སྐྱག་ཆེན་པོ་བྱང་ནས་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།

125. རི་བོང་བྲོས་བྱིན་པ་དང་པོ་སྤྱད་མཐོང་བ་རེད་དམ།

- (1) རི་བོང་བྲོས་འགྲོ་པ་དང་པོ་སྤྱད་གིས་མཐོང་བ་རེད།
- (2) རི་བོང་བྲོས་འགྲོ་པ་དང་པོ་ཐ་སྤྱད་གིས་མཐོང་བ་རེད།
- (3) རི་བོང་བྲོས་འགྲོ་པ་དང་པོ་སྐྱག་གིས་མཐོང་བ་རེད།
- (4) རི་བོང་བྲོས་འགྲོ་པ་དང་པོ་ཅི་སྤྱད་གིས་མཐོང་བ་རེད།

126. སེམས་ཅན་ཆང་མ་རི་བོང་གི་རྗེས་སུ་བྲོས་དགོས་པ་གང་བྱང་བ་རེད་དམ།

- (1) རི་བོང་གིས་ཆལ་ཟེར་བ་འདུག་ཟེར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།
- (2) རི་བོང་གིས་ཇལ་ཟེར་བ་འདུག་ཟེར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།
- (3) རི་བོང་གིས་ཉལ་ཟེར་བ་འདུག་ཟེར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།
- (4) རི་བོང་གིས་ཅལ་ཟེར་བ་འདུག་ཟེར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།

127. སེམས་ཅན་ཆང་མ་རི་རྗེས་སུ་སྤྱད་བྲོས་བྱིན་པ་རེད་དམ།

- (1) སེམས་ཅན་ཆང་མ་རི་རྗེས་སུ་ཐ་མོ་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།
- (2) སེམས་ཅན་ཆང་མ་རི་རྗེས་སུ་སེམས་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།
- (3) སེམས་ཅན་ཆང་མ་རི་རྗེས་སུ་སྤྱད་གི་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།
- (4) སེམས་ཅན་ཆང་མ་རི་རྗེས་སུ་སྐྱག་བྲོས་བྱིན་པ་རེད།

128. མཐའ་མ་ཅལ་ཟེར་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་དེ་སྤྱད་མཐོང་སམ།

- (1) མཐའ་མ་ཅལ་ཟེར་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་བཟོས་མཁན་དེ་ཅི་སྤྱད་རེད།
- (2) མཐའ་མ་ཅལ་ཟེར་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་བཟོས་མཁན་དེ་སེམས་རེད།
- (3) མཐའ་མ་ཅལ་ཟེར་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་བཟོས་མཁན་དེ་པོ་རྟོག་རེད།
- (4) མཐའ་མ་ཅལ་ཟེར་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་བཟོས་མཁན་དེ་ཐ་མོ་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྟགས་ཏེ་འོས་པའི་ལན་འདེམས་དགོས།

༡༢། ཁྱིམ་ལེགས་བྱ་ཡོན་ཏན་དགོས་པ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལེགས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེ་དགོ་ཆེན་ལས་དཔེ་འབྲིང་དང་སློབ་འབྲིང་ཞུས་དགོས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་ལེགས་ཡོང་བ་ལས། དེ་དང་བསྟུན་སློབ་མས་ཀྱང་འབད་བཅོན། ཉིན་བསྟུན་བཅོན་འབྲས་བྱེད་དགོས་པ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་སེམས་བརྩུད་ཡོན་ཏན་གྱིས་མ་འདུལ་ན། ཡོན་ཏན་དེ་སྤྱི་ཚོགས་དཔྱག་པའི་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་བྱ་བ་ཞིན་ཡོད་པ་ནི། སློབ་སྦྱང་གིས་དེ་ཅམ་བཟང་པོར་མན་མ་ཐོགས་པར་ངོས་འཛིན་དགོས། སློབ་སྦྱང་དེ་ཆེ་འདིའི་ལྟ་གོས་གཏམ་གསུམ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་མིན་པ་ལེགས་དགོས། དེ་མིན་ལེགས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེ་རང་གཞན་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ལ་མན་པ་ཞིག་དགོས་སྟེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ལེགས་ཡོན་ཡག་པོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་ན་དེའི་ཆོད་ཀྱི་རང་ལ་ཡང་ཆེ་འདིར་སྤྱིད་པ་དང་མན་པ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་རེད། དེ་དང་ལྷན་འཛུགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལེགས་སྤྱང་ཡོང་བའི་ཆེད་སློབ་བྲ་མང་དག་བཅུགས། འཛིན་བྲའི་ནང་གི་སློབ་སྦྱང་དེ་འཛིན་རིམ་གང་ཡིན་ཐོན་པའི་ལག་འབྲེར་ཁང་སྤྱིའི་ལྟུ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལག་འབྲེར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྣེ་འདྲ་མིན་ནང་འཛུལ་ཞུགས་བྱ་བྱས་ཀྱང་། དངོས་ཀྱི་ལེགས་བྱ་ཡོན་ཏན་ནི། ལས་ཀ་གང་བྱས་པ་དེ་ལ་ཉམས་སྦྱང་བསགས་པས་དེའི་ཡོན་ཏན་དངོས་རྒྱས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། དབྱིན་སྐད་དུ། Bookish knowledge v/s Knowledge ཟེར་བའི་དབྱེད་རྩོམ་ལས་ལེགས་སོ།

129. ཁྱིམ་ལེགས་སྟེ་གཙོ་པོ་དེ་གང་རེད་དམ།

- (1) དེ་ནི་དབང་ཆ་གོས་དེ་རེད།
- (2) དེ་ནི་ལེགས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེ་རེད།
- (3) དེ་ནི་སྤྱི་དོན་མཁུས་དགོས་པ་དེ་རེད།
- (4) དེ་ནི་དདུལ་དཔལ་འབྱོར་དེ་རེད།

130. སློབ་མ་རང་ཉིད་ལ་ལེགས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཆད་ལྔ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་སློབ་མ་རང་ཉིད་ནས་གང་བྱེད་དགོས་སམ།

- (1) སློབ་མ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་འབད་བཅོན་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཡིན།
- (2) སློབ་མ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་འབད་བཅོན་དེ་ཅམ་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཡིན།
- (3) སློབ་མ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་འབད་བཅོན་བྱེད་དགོས་མི་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མི།
- (4) སློབ་མ་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་འབད་བཅོན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

131. སེམས་རྒྱུད་མ་འདུལ་ན་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གང་ཡོང་ཉེ་ཡོད་པ་ཡིན།

- (1) སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱུད་སྤྲུགས་ཡོང་བ་ཡིན།
- (2) སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྟོག་ཁྲ་བཟོ་མཁན་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན།
- (3) སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་མིན་ཟེ་ཆོས་ཡོད་པ་རེད།
- (4) སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་བ་ཡིན།

132. སློབ་སྦྱོང་ཡོད་ཀྱང་བཟང་སྤྱོད་མེད་ན་གང་ཡོང་བ་ཡིན་ནམ།

- (1) སྤྱི་ཚོགས་ལ་པན་བའི་ལག་ཆ་ཆགས་ཀྱི་རེད།
- (2) སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ལག་ཆ་ཆགས་ཀྱི་རེད།
- (3) སྤྱི་ཚོགས་ཆེག་བསྐྱེལ་ཆགས་བའི་ལག་ཆ་ཆགས་ཀྱི་རེད།
- (4) སྤྱི་ཚོགས་དཀྱུག་བའི་ལག་ཆ་ཆགས་ཀྱི་རེད།

133. ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ནང་བཞེན་མི་དེ་ལ་གང་དགོས་པ་རེད།

- (1) མི་དེ་ལ་བཟང་སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན།
- (2) མི་དེ་ལ་དདུལ་དཔལ་འབྱོར་ཡག་པོ་ཡོད་དགོས།
- (3) མི་དེ་ལ་པ་མ་སྤྲོད་མཆེད་ཡག་པོ་དགོས་པ་ཡིན།
- (4) མི་དེ་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པ་དགོས།

134. ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་གོས་གཏམ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་ནམ་མིན།

- (1) གང་ཤེས།
- (2) མ་རེད།
- (3) དེའི་དོན་དུ་རེད།
- (4) མིན།

135. དེང་དུས་ཡོན་ཏན་ཤེས་སྤྱང་ཡོང་བའི་ཆེད་གང་བཙུག་གི་ཡོད་དམ།

- (1) ཆོས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་གང་མང་བཙུག་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) སྦྱོང་བསྟར་གྱི་བསྟེན་གནས་གང་མང་བཙུག་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ཤེས་ཡོན་གྱི་བསྟེན་གནས་གང་མང་བཙུག་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) བཟོ་གྲའི་བསྟེན་གནས་གང་མང་བཙུག་གི་ཡོད་པ་རེད།

གཤམ་གསལ་སྒྲིབ་ཁྱིམ་ཐབས་ལམ་རྒྱུ་བ་(136 ནས་ 150 བར་ལས་ལན་འོས་བ་དེ་མ་ཞོར་བ་འདེམས་དགོས།

136. དམ་བཅའ་(༡) སྤྱི་བའི་ཤེས་ཡོན་ཟེར་བ་ནི། འབྲི་ཆལ་དང་སྒྲོག་ཆལ་གྱི་སྒྲིན་ལ་གྲིས་པ། ཡང་ན། སྒྲོག་ཐུབ་དགོས།
 དམ་བཅའ་(ཨར།) སྤྱི་བའི་ཤེས་ཡོན་(Early Literary)ཟེར་བ་ནི་སྒྲོབ་གྲར་འབྲི་ཆལ་དང་སྒྲོག་ཆལ་སྒྲིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་
 གཅེས་སྒྲུང་དགོས་པ། (ECCE) ཟེར།
 (1) ཀ་དང་ཨར་གཉིས་བདེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཨར་དེ་ཀ་ཡི་འགྲེལ་བ་དངོས་གནས་མ་རེད།
 (2) ཀ་བདེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཡར་རྒྱུ་མ་རེད།
 (3) ཀ་རྒྱུ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཨར་བདེན་པ་རེད།
 (4) ཀ་དང་ཨར་གཉིས་བདེན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཨར་དེ་ཀ་ཡི་འགྲེལ་བ་འདྲ་ངོ་མ་རེད།
137. ཆིག་ལ་དོ་སྣང་། ལྷན་ཆིག་དོ་སྣང་དང་། ཆིག་གི་སྒྲིབ་གདངས་ལ་དོ་སྣང་དེ་དག་སྐད་ཡིག་སྒྲུང་བཞིན་པའི་སྒྲོབ་མར་འགྲན་
 བསྐྱར་གྱི་འཆོར་བ་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག་ཞིག་རེད།
 (1) སྒྲིབ་གདངས་ཀྱི་འགྲོས་ལ་དོ་སྣང་། (Phonological awareness)
 (2) སྐད་ཆ་ཤོད་སྣངས་ལ་དོ་སྣང་། (Communication awareness)
 (3) སྐད་ཆ་བཤད་པར་དོ་སྣང་། (Spoken awareness)
 (4) ཚིམ་ཡིག་དོ་སྣང་། (Literacy awareness)
138. སྐད་ཡིག་ཉམས་པ་ནི། སྐད་ཆ་ཤོད་སྣངས་དང་། གོ་རྟོགས་ལུས་ཆལ་ཉམས་པ་ལ་ཟེར།
 (1) དབྱགས་བསགས་ཅན། (Dysphasia)
 (2) དབང་རྒྱལ་ཅན། (Dyspraxia)
 (3) རྩ་བདར་ཅན། (Dyslexia)
 (4) ཅིས་གཞིམ་ཐུབ་པ། (Dyscalculia)
139. མི་ཆེའི་ནང་དངོས་སུ་གཞི་ལེན་ཐུབ་པའི་ཆེད་འཛིན་གྲུའི་ནང་ཤོད་ཆལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཐོག་གཞིན་ལུགས་སྤྱད་པ་ནི།
 (1) བན་སྒྲོད་པབ་བསྐྱར་གྱི་ཐབས་ལམ།
 (2) སྐད་མང་ཐབས་ལམ། (Bilingual Method)
 (3) ཉན་ཆལ་ཐབས་ལམ། (Audio-lingual Method)
 (4) སྐད་ཆ་ཤོད་ཆལ་སྒྲོབ་འབྲིང་གྱི་ལམ་སྟོན།

140. ཚགས་དབར་བྱེད་པ། (Scanning) བློ་དཔྱད་ཆེད་ཡིན།

- (1) དཀའ་ཚགས་ཅན་གྱི་ཚིག།
- (2) གནས་ཚུལ་དམིགས་བསལ་ཁག་གི་གོ་དོན་ཆེད།
- (3) བརྗོད་གཞི་དངོས་ཤེས་ཆེད།
- (4) ཚིག་འབྲི་པའི་བསམ་ཚུལ་ཤེས་ཆེད།

141. དགོ་ལགས་ནས་ལག་ལེན་དགོས་ལག་བསྟར་གྱི་ཆེད་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་སུ་མ་བྱུང་བ་དེ་སྤྱིར་སྟར་ཡར་རྒྱས་ལ་དམིགས་པ་
ཞིག་རེད། དེ་ནི་.....།

- (1) ཟླ་ཨ་ཁ་སི་གེན་ནུ། (B.F. Skinner)
- (2) ལེ་ཡི་བ་། གོ་ཏ་ས་གློ། (Lev Vygotsky)
- (3) སི་ཁེ་མེན་ཀ་ར་ཤུ། (Stephen Krashen)
- (4) རེན་པི་ཡི་གེ་ཏ། (Jean Piaget)

142. བརྗོད་བསྟར་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་སྐད་ཡིག་སྤྱིར་བར་དམིགས་པ་ཡིན།

- (1) དུས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབ་འབྲིང་ཡིན།
- (2) གོ་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབ་འབྲིང་ཡིན།
- (3) སྒྲ་གདངས་ལ་ཤུགས་ཐེབས་པའི་སྟོབ་འབྲིང་ཡིན།
- (4) སྐད་ཡིག་དེ་གཙོ་བོ་དམིགས་པ་འདྲ་བ་ཡིན།

143. ག་ཤམ་གསལ་གཅིག་དེ་བཙས་ཐབས་སྟོབ་འབྲིང་སྟོབ་པ་མ་རེད།

- (1) དེས་དཀའ་ཚགས་དམིགས་བསལ་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་རེད།
- (2) དེས་སྟོབ་མའི་དཀའ་ངལ་དང་། དེ་ལེན་བྱ་ཚོག་ལ་ཕན་པར་དམིགས་པ་ཞིག་རེད།
- (3) དེས་སྟོབ་མའི་ཆད་ལྡན་སྤྱིར་བཏུ་ཡང་ན། འཛིན་ལས་དམིགས་པ་ཞིག་རེད།
- (4) དེས་སྐད་ཡིག་གི་ཚལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་རེད།

144. གཤམ་གསལ་གཅིག་སྐད་མང་ཐོག་མ་རེད།

- (1) དེས་ཨ་ཚད་འཕར་བ་དང་། ལེགས་པོ་ཡོང་བའི་སྤྱ་གྲུ་ཚང་མར་དངོས་ར་སྤྱད་པ་ཞིག་རེད།
- (2) དེས་འཁོན་གྲའི་ནང་སྤྱ་གྲུ་ཚང་མའི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྤངས་ལ་ཕན་པ་ཞིག་རེད།
- (3) དེས་སྐད་ཡིག་སྒྲ་མང་ཤེས་པ་དང་ཤོད་པར་སྐད་ཡིག་གཅིག་ལས་སྒྲག་པ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་རེད།
- (4) དེས་ནང་དང་སློབ་གྲའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕྱགས་གཞོན་གྱི་དུས་རེད།

145. སྤྱད་བཤད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་སློབ་འཁྱེད་ཐོག་གཤམ་ཆེན་ཞིག་རེད། གཤམ་གསལ་སྤྱད་ཤོད་རྒྱ་དེ་གཤམ་ཆེ་དངོས་འཛིན་དགོས།

- (1) སྐད་ཡིག་དངོས་འོ་སྤྱོད་བྱས་པ།
- (2) སློབ་མ་ནང་ཁུལ་བཟང་སྤྱོད་སྤེལ་བ།
- (3) དེས་སློབ་མའི་ཆོག་སྒྲ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་ཡིན།
- (4) འཛིན་གྲའི་ནང་སྤྱོད་སྤེལ་བ།

146. འཛིན་གྲའ་དང་པོར། ང་ཆོས་ངག་ཐོག་བཤད་པའི་སྐད་ཡིག་ཕྱགས་བརྒྱབ་དགོས། གཤམ་གསལ་སློབ་མ་ལ་སྐད་ཡིག་ཤོད་ཅུལ་གང་གིས་རྒྱས་ཕྱགས་སྟོན་རྒྱས་སམ།

- (1) བན་སྤྱོད་ཅེད་མོ། (Grammar Play)
- (2) སྟན་ཆོག་གི་གཞས་བཏང་བ། (Singing rhymes)
- (3) ཀ་མད་སྤྱད་བ། (Learning alphabets)
- (4) དམིགས་དཔེ་སྟོན་བ། (Role Play)

147. སྤྱིར་སྤངས་དགེ་ཆེན་གྱིས་སློབ་མ་གཉིས་ཅན་དང་། སྤྱི་ཆེན་ལ་སྤྱོད་ལས་གནང་གི་རེད།

- (1) དགེ་ལགས་ནས་སྤྱ་གྲུ་ཚང་མ་གང་གྱི་ཡོད་པ་དོ་སྤང་གི་གཞིགས་གི་རེད།
- (2) སྤྱ་གྲུ་རང་དབང་གིས་སྤྱོད་བཞིན་བསྤྱད་པ་སྤང་མེད་བཏང་གི་རེད།
- (3) འཛིན་གྲའ་སློབ་མ་ཆོས་སྐད་ཅོར་མེད་པ་གྱི་དུས་རེད།
- (4) དགེ་ལགས་གཡེད་དེ་བཞུགས་པ་དང་། གང་རུང་སྤྱོད་ནས་བཞུགས་གི་རེད།

148. དམའ་རིམ་འཛིན་གྱི་ལྟེ་ཆེན་ལ་དགོ་ལགས་ཆོས་ཡོངས་གྲགས་སློབ་མ་ཆོར་རིམ་མོ་འབྲི་བར་ལམ་སྟོན་གནང་གི་རེད།
- (1) དེས་སྤྱ་གྲུ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྩལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་རེད།
  - (2) དེས་སྤྱ་གྲུ་ཆོ་རི་མོ་མཁའ་ཡོང་བར་རོགས་བྱེད།
  - (3) དེས་སྤྱ་གྲུས་ཐེག་འཛིན་དང་། ཞ་སྤྱལ་མུ་སྤུ་བར་ལུགས་ཐེབས་ཀྱི་རེད།
  - (4) སྤྱ་གྲུ་ཆོ་རི་མོ་འབྲི་རྒྱར་དགའ་བོ་བྱེད།
149. འཛིན་གྲུ་གཉིས་པའི་དགོ་ལགས་ནས་དེབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡར་སྤྱལ་ཡོད་པ་དེ་འཛིན་གྲུ་ཡོངས་ཀྱིས་སློབ་གི་ཡོད། དེབ་ལ་ཡོད་པའི་དཔར་རིས་དང་། རྟོན་གྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལས་སྤྱ་བོ་ཡོད་པས་སྤྱ་གྲུ་ཆོང་མ་དགའ་བོའི་ངང་སློབ་གི་ཡོད་པ་དེ་དགོ་ལགས་ནས་གཤམ་གསལ་.....།
- (1) དཔེ་སློབ་མཉམ་སྦྱོང། (Shared reading)
  - (2) དཔེ་སློབ་མགོ་འཛོམས། (Jigsaw reading)
  - (3) སྐད་ལུགས་སློབ་པ། (Aloud reading)
  - (4) དཔེ་སློབ་ལམ་སྟོན། (Guided reading)
150. འཛིན་གྲུ་གཉིས་པའི་སློབ་མ་ཇ་ལིན་(Jatin)ན་ཙོག་ལ་སློན་(སྤྱ་ཉན་སློན།) ཡོད་པས། བྱེད་རང་སྐད་ཡིག་དགོ་ཆེན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཁོང་ལ་མ་སྟོན་འཆར་གཞི་གང་འདུག་གས།
- (1) སྤྱ་གྲུ་དེ་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་བསལ་སློབ་གྲུ་གཏོང་དགོས།
  - (2) སྤྱ་གྲུ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་སློབ་ཆེད་སྤྱ་གྲུ་གཞན་ལ་སློབ་འབྲིང་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས།
  - (3) འཛིན་གྲུ་རོས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱ་གྲུ་རོགས་མི་སྤུ་བ་སློབ་སྦྱར་བྱེད་དགོས།
  - (4) འཛིན་གྲོགས་ལ་ལག་བརྟུན་པའི་སློན་ནས་རོགས་བྱེད་དུ་བཅུག

SPACE FOR ROUGH WORK

SPACE FOR ROUGH WORK

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ལྟུང་གཞུང་གཞུང་བྱས་ཏེ་སྒྲིག་དགོས།

- ༡ རྟེན་འགྲུལ་ལ་ལན་མ་བཞག་སྟོན་བྱི་དེབ་(Question booklet)དུ་བཞག་པའི་བྱི་དེབ་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་སྒྲིགས་དགོས།
- ༢ རྟེན་འགྲུལ་ལ་ལན་བཞི་འདམ་ཀ་སྤྱད་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྟོན་དབྱིབས་ནང་སྤྱད་སྒྲིག་སྟོན་གང་རུང་གིས་ནག་སྤྱིབ་གཏོང་དགོས། ནག་སྤྱིབ་བཏང་བའི་སྟོན་དབྱིབས་ལ་བསྐྱར་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཆོག
- ༣ ལན་ཤོག་(OMR)སྤྱབས་ཆེགས་དང་། མངོན་ཏྲགས་(Sign)སོགས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་ཡིན།
- ༤ རྟེན་ཤོག་དང་། ལན་ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གྲངས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ན་ལམ་སེང་བརྗེ་བོ་བརྒྱབ་དགོས།
- ༥ རྒྱགས་སྟོན་པས། རྟེན་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་ཨང་། རྟེན་ཤོག་མ་ཞོར་བ་བྲིས་དགོས།
- ༦ OMRལན་ཤོག་གི་ཏྲགས་བཞག་པ་དེ་འཕྲུལ་ཆས་(a machine)ཀྱིས་འཇུག་གྱི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཇུག་ཁུགས་ལག་འཁུར་(Admit Card)ནང་གང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འཕྲུག་པ་འབྲི་དགོས།
- ༧ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་(Mobile) དང་ཡིག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་དེང་ཆས་གང་ཡང་འཁུར་ཏེ་ཡོང་མི་ཆོག
- ༨ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ཁང་(Exam Room) ཡིག་རྒྱགས་ཆོགས་ཁང་(Exam Hall)ནང་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དང་། འབྲེལ་ལམ་སྤྲུལ་ཆས་(Communication device)ལ་སོགས་འཁུར་མི་ཆོག གལ་སྲིད་འཁུར་ཡོད་པ་མཐུས་པ་དང་ཉ་གོ་ན་ཁྱེད་རང་གི་ཡིག་ཆ་དེ་དཔེ་བཞུགས་བྱས་པར་དོས་འཛིན་གྱིས་ཁྱེད་རང་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་དང་། ཡིག་ཆ་དེ་གཏོང་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་སྤྱད་གནང་གི་རེད།
- ༩ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་རང་གི་རྟེན་ཤོག་ལག་འཁུར་(Admit Card)སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༠ ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་སྐབས་ཡིག་རྒྱགས་དོན་མ་པས་བཀའ་ཁྲིལ་མེད་པར་གང་རུང་དུ་འབྲི་མི་ཆོག
- ༡༡ ལན་ཤོག་(Answer sheet)དང་འབྱོར་ཤོག་(Attendance sheet)གི་སྟེང་ས་ཏྲགས་ལན་གཉིས་བཞག་དགོས། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཆ་དོན་མ་པར་དེས་པར་དུ་བཅུ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཐོན་བྱ་དགོས།
- ༡༢ རྩིས་གཞི་ཡོ་ཆས་(Electronic Device)གང་ཡང་བེད་སྟོན་གཏོང་མི་ཆོག་པ་སེམས་ནང་ནན་བོ་ངེས་དགོས།
- ༡༣ ཁྲིམས་མཐུན་སྤྱིབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༤ རྟེན་ཤོག་(Question Paper)དང་ལན་ཤོག་(Answer sheet)གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་བྱའི་ཆན་པ་ཅ་ནས་བཞག་མི་ཆོག
- ༡༥ དུས་ཚོད་རྫོགས་མཆམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཆ་དོན་མ་པར་འཕྲུལ་ཏེ་རྟེན་ཤོག་རང་གི་མཉམ་དུ་འཁུར་ཆོག

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue/Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the Examination Hall/Room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left-hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉल पॉइंट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी के विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अँगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा-हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी कक्ष/हॉल छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।